

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

Допущено до захисту
Завідувач кафедри

«___» _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси і кредит»
за темою:
«Акцизний податок у податковій системі України»

Виконавець

Студентка Фінансово-економічного факультету
Оніщенко Аннета Андріївна
(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н.

(науковий ступінь, вчене звання)

Волкова Оксана Георгіївна

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ	5
1.1. Сутність та функції непрямого оподаткування	5
1.2. Поняття, сутність і класифікація акцизного податку	13
1.3. Організаційно-правові засади акцизного оподаткування в Україні	18
РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	27
2.1. Оцінювання фіскального значення акцизного податку в Зведеному бюджеті України	27
2.2. Оцінювання ролі акцизного податку у наповненні місцевих бюджетів України	37
2.3. Податковий контроль в сфері акцизного оподаткування в Україні	44
РОЗДІЛ 3. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ АКЦИЗНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ	53
3.1. Зарубіжний досвід акцизного оподаткування	53
3.2. Проблемні питання адміністрування акцизного податку в Україні	59
3.3. Шляхи вдосконалення адміністрування акцизного податку в Україні	64
ВИСНОВКИ	70
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	73

ВСТУП

Важливою складовою процесів ринкової трансформації економічної системи України є формування сучасної податкової системи як основного джерела фінансового забезпечення виконання функцій держави. Одне із ключових місць в процесі побудови ефективної податкової системи відведено акцизному податку. Акцизний податок є одним із найризикованіших податків з погляду на формування дохідної частини бюджету: що викликано специфікою підакцизної продукції на ринку, постійними змінами законодавчої бази та неефективністю механізму адміністрування даного податку. Відтак, в процесі реалізації податкової політики виникає необхідність удосконалення механізмів адміністрування акцизного податку, у тому числі в напрямі оптимізації процесів обліку та звітності. Потребують гармонізації вимоги податкового законодавства України з питань акцизного оподаткування.

Питання акцизного оподаткування постійно знаходяться в центрі уваги наукових дослідників та практичних працівників. Так, проблемам акцизного оподаткування присвячені праці вчені Анісімова Н. Н., Боровик П. М., Ладиженська В. О., Пающик І. І., Хлебнікова І. І., Циганов О. Г. та інші. Разом з тим, структурні зміни в економічній сфері держави, посилюють актуальність теми дослідження.

Метою роботи є дослідження основних засад адміністрування акцизного податку в Україні. Задля досягнення поставленої мети було вирішено наступні завдання:

- розкрити сутність та функції непрямого оподаткування;
- дослідити поняття, сутність і класифікація акцизного податку;
- розглянути організаційно-правові засади акцизного оподаткування в Україні;
- провести оцінювання фіскального значення акцизного податку України;

- здійснити оцінку ролі акцизного податку у наповненні місцевих бюджетів України;

- дослідити зарубіжний досвід акцизного оподаткування;

- виявити проблемні питання адміністрування акцизного податку в Україні;

- запропонувати шляхи вдосконалення адміністрування акцизного податку в Україні.

Об'єктом дослідження є процес оподаткування акцизним податком в Україні.

Предметом дослідження є економічні відносини в сфері акцизного оподаткування України

Для вирішення поставлених завдань у роботі застосовувалися загальнонаукові та специфічні методи наукових досліджень, зокрема: діалектичний метод наукового пізнання економічних явищ і процесів; групування, порівняння й конкретизація; монографічний та абстрактно-логічний методи; економіко-статистичні та експертні методи; графічний тощо.

Інформаційною базою проведеного дослідження слугували розробки та публікації наукових досягнень вітчизняних та зарубіжних учених, законодавчі та нормативно-правові акти з питань регулювання акцизного оподаткування, матеріали Державної служби статистики, довідково-інформаційні видання та матеріали доповідей науково-практичних конференцій, дані статистичної звітності, а також інша методична, навчальна та періодична література за темою дослідження.

Робота складається зі 79 сторінки друкованого тексту, містить 13 таблиць, 22 рисунків, перелік використаної літератури налічує 65 джерел.

ВИСНОВКИ

У результаті проведення бакалаврського дослідження, можна зробити такі висновки:

Розкрито сутність та функції непрямого оподаткування. непрямі податки є необхідною складовою частиною справедливого оподаткування. Вони дозволяють більш рівномірно розподілити податковий тягар між платниками, тим самим акумулюють значну частину коштів до бюджету.

Економічний зміст непрямих податків, особливості їх функціонування та соціально-економічної ролі в регулюванні економіки полягає в тому, що їх слід розглядати як систему грошових відносин, між державою, з одного боку, і фізичними та юридичними особами, з іншого. Ці відносини виникають в процесі перерозподілу частини вартості валового внутрішнього продукту і її перекладання на кінцевого споживача, з метою формування централізованого фонду фінансових ресурсів і регулювання соціально-економічного розвитку країни.

Досліджено поняття, сутність і класифікація акцизного податку. Економічний зміст акцизів в умовах соціальної орієнтації економіки постає як податок на специфічну (негативну) корисність споживаного блага, на відміну від інших податків. Акцизне оподаткування має соціальну спрямованість, адже покликане забезпечити вирішення соціальних, екологічних проблем, що усувають негативні наслідки в результаті споживання підакцизних товарів.

В економічній літературі досить широко представлена позиція щодо фіскальної спрямованості акцизу, як непрямого податку, що включається в ціну товару і може бути встановлена з метою вилучення в дохід бюджету.

Розглянуто організаційно-правові засади акцизного оподаткування в Україні. Законодавча основа акцизного оподаткування являє собою систему джерел правового регулювання, що має нормативний характер і забезпечує ефективне регулювання даних питань.

Правове регулювання податків та зборів визначається як особливостями компетенції органів державної влади і управління щодо встановлення, зміни і скасування, так і чітким закріпленням усіх елементів, що характеризують податок як цілісний механізм. Законодавчі акти щодо податків та зборів відрізняються стабільною традиційною структурою. Її складовими виступають елементи правового механізму податку.

Так, ефективна організація оподаткування в Україні потребує своєчасного, повного та достовірного інформаційного забезпечення та законодавчого врегулювання

Проведено оцінювання фіскального значення акцизного податку в Зведеному бюджеті України. Протягом 2011–2014 рр. частка надходжень акцизного податку була відносно стабільною. У період з 2015 по 2017 рр. фіскальна значимість акцизного податку знову почала зростати.

Що стосується частки акцизного податку в структурі податкових надходжень, то вона доволі значна і коливається в межах 10–14% та за аналізований період з 2011–2016 роки досягла свого максимуму – 13,9 %. План по надходженню АП за період 2011–2016 рр. виконувався лише двічі, а саме у 2014 та 2015 році, коли до державного бюджету надійшло 44 941 млн. грн. або 109,2% від запланованого та 63111 млн. грн. або 105,1% від плану відповідно.

Рахунковою палатою проведено розрахунок недонаходжень до бюджету акцизного податку в 2017 році з урахуванням рівня тіньового виробництва та обігу пива, тютюнових виробів і вин натуральних. Аналіз засвідчив, що за рахунок тіньового обігу тільки вказаних видів підакцизної продукції державний бюджет, за розрахунками, недоотримав акцизного податку в сумі 14,9 млрд. грн.

Спостерігається зменшення співвідношення надходжень акцизного податку до місцевих бюджетів. Якщо, у 2015 році ця частка становила 7,6-7,8% у співвідношенні до інших податкових надходжень місцевих бюджетів українських регіонів, то у 2017 році вона зменшилась на 2%.

Досліджено зарубіжний досвід акцизного оподаткування. Практика застосування різних ставок імпорتنих мит, механізм і ставки справляння акцизів з ввезених підакцизних товарів також диференційовані в залежності від країни походження товарів.

Застосовуючи той чи інший зарубіжний досвід оподаткування акцизним податком, нашому урядові доцільно провести детальний аналіз схожого / відмінного процесу справляння даного виду податку, а також можливості застосування тих чи інших інструментів у нашій економіці.

Виявлено проблемні питання адміністрування акцизного податку в Україні : механізм здійснення сплати акцизного податку відбувається за принципом самооподаткування, за рахунок чого платник повинен самостійно регулювати індивідуальну платоспроможність відносно купівлі того чи іншого акцизного товару; даного виду податки діляться відповідно до окремих осіб непропорційно їх доходу або капіталу; для малозабезпечених верств населення акциз стає обтяжливим; акцизи можуть посилювати нерівномірний характер в розподілі податкового тягаря; недостатній рівень захисту від підробок вітчизняних акцизних марок; недостатній рівень повноважень працівників податкових та митних органів задіяних у сфері контролю за виробництвом і обігом підакцизних товарів, а також недостатній рівень відповідальності за їх дії чи бездіяльність у сфері контролю за виробництвом та обігом підакцизних товарів тощо.

Запропоновано шляхи вдосконалення адміністрування акцизного податку в Україні : забезпечити стабільності ставок цього платежу протягом тривалого періоду (як мінімум – 3-5 років); запровадити більш захищених від підробок акцизних марок на алкогольні і тютюнові вироби; розширити права та підвищити рівень відповідальності працівників податкових та митних органів, задіяних у сфері контролю за виробництвом і обігом підакцизних товарів; суттєво збільшити перелік підакцизних товарів за рахунок ювелірних виробів, дорогих імпорتنих автомобілів та інших предметів розкоші тощо.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Анісімова Н. М. Правове регулювання податкового контролю у сфері виробництва і обігу спирту та алкогольних напоїв : автореферат дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 / Н. М. Анісімова; КМ України, Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. – К. – 2012. – 19 с.
2. Антология экономической классики / предисл.: И. А. Столяров. – М.: МП «ЭКОНОМ КЛЮЧ», 1993. – 717 с.
3. Бандурка О. М., Понікаров В. Д., Попова С. М. Податкове право. Навч. посіб. / О. М. Бандурка – К.: Центр учбової літератури. – 2012. – 312 с.
4. Бездітко Ю. М. Співвідношення прямих і непрямих податків в податковій політиці України / Ю. М. Бездітко // Актуальні проблеми державного управління, педагогіки та психології. – 2016. – № 1(2). – С. 60–63.
5. Боровик П. М., Ладиженська В. О. Проблеми акцизного оподаткування в Україні / П. М. Боровик // Економічний вісник Донбасу. – 2017.– № 3 (25). – С. 103-107.
6. Брехов С. С. Напрями вдосконалення системи контролю за обігом спирту та алкогольних напоїв / С. С. Брехов // Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. – 2013. – №1. – С.14-21.
7. Буланже М. Акцизная наклейка на зеленую злодейку / М. Біланже // Налоговый вестник. – 1998. – № 8. – С. 14 – 17.
8. Буряковський В. В. Фіскальна ефективність акцизного збору / В. В. Буряковський, О. М. Грабчук // Вісник ДНУ. Економіка. – 2018. –№ 1 (11), вип. 2. –С. 43-52.
9. Бусол О. Ю. Особливості державної політики правового регулювання виробництва і збуту підакцизних товарів та ефективність протидії злочинам у цій сфері / О. Ю. Бусол // Боротьба з організованою злочинністю та корупцією : теорія і практика. – 2015. – № 21. – С. 182-191.

10. Господарський кодекс України від 06.01.2003 року № 436-VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/go/436-15>.

11. Гусєва В.О. Особливості правового регулювання непрямих податків / В. О. Гусєва // Форум права. – 2014. – № 2. – С.86-89.

12. Данілов О. Д., Паєнтко Т. В. Проблеми справляння акцизного збору та шляхи їх усунення / О. Д. Данілов, Т. В. Паєнтко // Фінанси України. – 2017. – №5. – С.58-64.

13. Довгань А. С. Основні засади націоналізації алкогольно-тютюнового сектору економіки як шлях переосмислення ринкових відносин / А. С. Довгань // Проблеми державного управління розвитком промислового потенціалу регіону. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління. – Серія «Державне управління». – 2017. – Том XI. – Випуск 151. – С. 121-128.

14. Жукевич О. М. Досвід оподаткування акцизним податком в Україні та країнах ЄС [Електронний ресурс] / О. М. Жукевич. – Режим доступу: http://chtei-knteu.cv.ua/herald_ru/content/download/archive/2010/v2/_39.pdf.

15. Жукевич О. М. Трансформація акцизного оподаткування тютюнових виробів / О. М. Жукевич // Вісник ЖДТУ. – 2015. – № 1(59).–С. 258 -260.

16. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» від 16.04.1991 року № 959-XII, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/959-12>.

17. Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 року № 222-VII, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/222-19>.

18. Звіт про виконання державного бюджету за 2013 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147457>.

19. Звіт про виконання державного бюджету за 2014 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/>

list?currDir=147453.

20. Звіт про виконання державного бюджету за 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=147449>.

21. Звіт про виконання державного бюджету за 2016 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=185635>.

22. Звіт про виконання державного бюджету за 2017 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=212666>.

23. Іванов Ю. Б. Проблеми розвитку податкової політики та оподаткування: монографія / Ю. Б. Іванов. – Х.: ІНЖЕК. – 2007. – 448 с

24. Іванченко А. В. Становлення та розвиток акцизного оподаткування в Україні / А. В. Іванченко // Вісник університету ДПС України. – 2015. – № 2. – С. 13 – 17.

25. Комарницька Л. І. Проблеми акцизного оподаткування в Україні та способи їх вирішення / Л. І. Комарницька // Економічні підсумки 2012 року наук.-практ. конф., 14-15 грудня 2012 року. – Дніпропетровськ, 2012. ч.3. – 116 с.

26. Контроль над тютюном в Україні. Другий Національний звіт. – К.: МОЗ України, ДУ «Український інститут стратегічних досліджень МОЗ України». – 2014. – 128 с.

27. Коротун В. І. Державне регулювання ринку підакцизних товарів в умовах дії Податкового кодексу України / В. І. Коротун // Вісник Донец. нац. ун-ту, сер. В: економіка і право. – 2017. – Вип. 2. – С. 104-108.

28. Крисоватий А. І. Адміністрування податків в Україні: організація та напрями трансформації / А. І. Крисоватий, Т. Л. Томнюк. – Тернопіль: ВЦП, «Економічна думка ТНЕУ». – 2012. – 212 с.

29. Лескова А. Акцизное обложение: ретроспективный взгляд / А. Лескова // Финансы. – 2016. – № 4. – С. 22–25.

30. Луцик А. І. Проблематика та перспективи розвитку специфічного акцизного оподаткування в Україні / А. І. Луцик // Наукові записки Національного університету «Острозька академія»: серія «Економіка», вип. 15. – 2015. – № 2 (41). – С. 37-44.

31. Макаренко В. В. Фіскальна ефективність акцизного оподаткування в Україні / В. В. Макаренко // ВІСНИК Донецького національного університету економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського. – 2012. – № 3 (55). – С. 305-310.

32. Макаренко В. В. Напрями вдосконалення адміністрування акцизного збору в Україні / В. В. Макаренко // Інноваційна економіка. – 2017. – № 2 (№16). – С. 252–256.

33. Макаренко В. В. Світовий досвід застосування індивідуальних акцизів та перспективи його використання в Україні / В. В. Макаренко // Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 11. – С. 11-15.

34. Макаренко В. В., Коротун В. І. Акцизний збір в регулюванні споживання алкогольних напоїв та тютюнових виробів / В.В. Макаренко, В.І. Коротун // Таврійський науковий вісник. – 2014. – № 67. – С. 322-328.

35. Мамаев И. В. Акцизы в системе правового регулирования операций со спиртом, спиртосодержащей и алкогольной продукцией : дис. ... канд. юрид. наук / И. В. Мамаев. – М., 2006. – 180 с.

36. Митний кодекс України від 13.03.2012 року № 4495-VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

37. Олійник О. В. Податкова система : навч. посіб. / О. В. Олійник, І. В. Філон. – К.: Центр навчальної літератури. – 2006. – 160 с.

38. Онищенко В. А. Податковий контроль (основи організації) [монографія] / В. А. Онищенко. – К.: Ред. журн. «Вісник податкової служби України». – 2009. – 432 с.

39. Опарін В. М. Аналіз переміщення тягаря акцизів в умовах податкової системи України / В. М. Опарін, А. В. Іванченко // Фінанси України. – 2013. –

№ 4. – С. 77-87.

40. Охріменко С. О. Реформування акцизного оподаткування [Електронний ресурс] / С. О. Охріменко, Л. В. Голишевська. – Режим доступу:http://www.rusnauka.com/12_ENXлпXI_2011/Economics/3_82.doc.htm.

41. Пислиця А. В. Фіскальна ефективність акцизів: система показників , фактори впливу / А. В. Пислиця // Актуальні проблеми розвитку економіки регіону: Науковий збірник/ За ред. І. Г. Ткачук. – Івано-Франківськ: ВДВ ЦІТ Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. – 2018.– № 4. – Т. 2. – С. 101–110.

42. Податковий кодекс України від 02.12.2010 року № 2755-VI, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

43. Постанова КМ України від 03.10.11 № 1064 «Деякі питання організації та проведення біржових аукціонів з продажу нафти сирової, газового конденсату власного видобутку і скрапленого газу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1064-2011-п>.

44. Постанова КМ України від 20.10.2011 р. № 1068 «Про затвердження Порядку випуску, обігу та погашення податкових векселів, авальованих банком, які видаються до отримання або ввезення на митну територію України нафтопродуктів з метою використання як сировини для виробництва у хімічній промисловості» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1068-2011-п>.

45. Постанова КМ України від 23.02.11 № 156 «Про затвердження переліку виробників спирту етилового денатурованого (спирту технічного) та щорічних квот на відвантаження такого спирту для потреб підприємств, що виробляють продукти органічного синтезу» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/podatki-ta-zbori/zagalnoderjavni-podatki/aktsizniy-podatok/normativno-pravovi-akti/61790.html>.

46. Постанова КМ України від 27.12.10 №1068 «Про затвердження Положення про виготовлення, зберігання, продаж марок акцизного податку

та маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/yuridichnim-osobam/zakonodavstvoa/postanovi-km-ukraini/53838.html>.

47. Постанова КМ України від 27.12.10.№1260 «Про затвердження Порядку проведення розрахунку суми зменшення акцизного податку» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1260-2010-п>.

48. Проект наказу Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження форм звітів щодо виробництва й обігу спирту, алкогольних напоїв і тютюнових виробів та інструкцій щодо їх заповнення» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://minrd.gov.ua/diyalnist-/regulyatorna-politika-/regulyatorna-politika/2013-rik/127220.html>.

49. Реформування податкової системи України: теорія, методологія, практика: монографія / за заг. ред. М. Я. Азарова. – К.: Міністерство фінансів України. – 2013. – 656 с.

50. Слободянюк Ю. Ю. Фіскальна ефективність акцизного податку [Електронний ресурс] / Ю. Ю. Слободянюк. – Режим доступу: <http://intkonf.org/slobodyans-fiskalna-efektivnist-aktsiznogo-podatku-v-ukrayini/>.

51. Соколовська А. М. Система податкових пільг в Україні в контексті європейського досвіду / А. М. Соколовська, Т. І. Єфименко, І. О. Луніна та ін. – К. ДФІ, 2006. – 320 с.

52. Соскін О. І. Трансформація податкової системи в контексті формування сучасної економічної моделі України / О. І. Соскін // Економічний часопис – XXI. – 2014. – № 3–4. – С. 7–14.

53. Сусіденко В. Т. Сучасна сутність і архітектоніка податкового регулювання розвитку суспільства / В. Т. Сусіденко, А.О. Нікітішин // Актуальні проблеми економіки. – 2012. – №1. – С. 234-242.

54. Україна в цифрах 2017 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://library.oseu.edu.ua/docs/Ukraine%20u%20cyfrah%202017.pdf>.

55. Фрадинський О. А. Еволюція акцизного оподаткування в Україні / О.

А. Фрадинський // Вісн. Хмельницького національного університету. – 2009.– Вип. 1. – С. 112–116.

56. Хлебнікова І. І. Стан і умови акцизного оподаткування / І. І. Хлебнікова // Актуальні проблеми економіки. –2017. –№4 (106). – С.228-235.

57. Хлебнікова І. І. Фіскально-адміністративні технології управління акцизним податком / І. І. Хлебнікова // Вісник КНУТД. – 2013. – №5. – С. 159-164.

58. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.

59. Циганов О. Г., Пающик І. І. Нові технології спеціального маркування акцизних марок / О. Г. Циганов // Сучасна спеціальна техніка. – 2016. – №2 (17). – С. 112–116.

60. Excise Duties: Commission provides free on-line access to excise registration number (SEED on-Europe) / IP/06/1400. –Brussels, 16 October 2006. – P.101.

61. Excise duties in Germany [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.cfe-eutax.org/taxation/excise-duties/germany>.

62. Excise Duties: Commission provides free on-line access to excise registration number (SEED on-Europe) / IP/06/1400. – Brussels, 16 October 2006. – P.101.

63. Excise tax in the United States [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Excise_tax_in_the_United_States.

64. Rob Preece Key controls in the administration of excise duties / Rob Preece //World Customs Journal [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://worldcustomsjournal.org/media/wcj/008/1/key_controls_in_the_administration_of_excise_duties.pdf.

65. Tobacco Excise Tax [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ezv.admin.ch/zollinfo_firmen/04020/04256/04260/index.html?lang=e.